

Neobyčejně obyčejné brambory

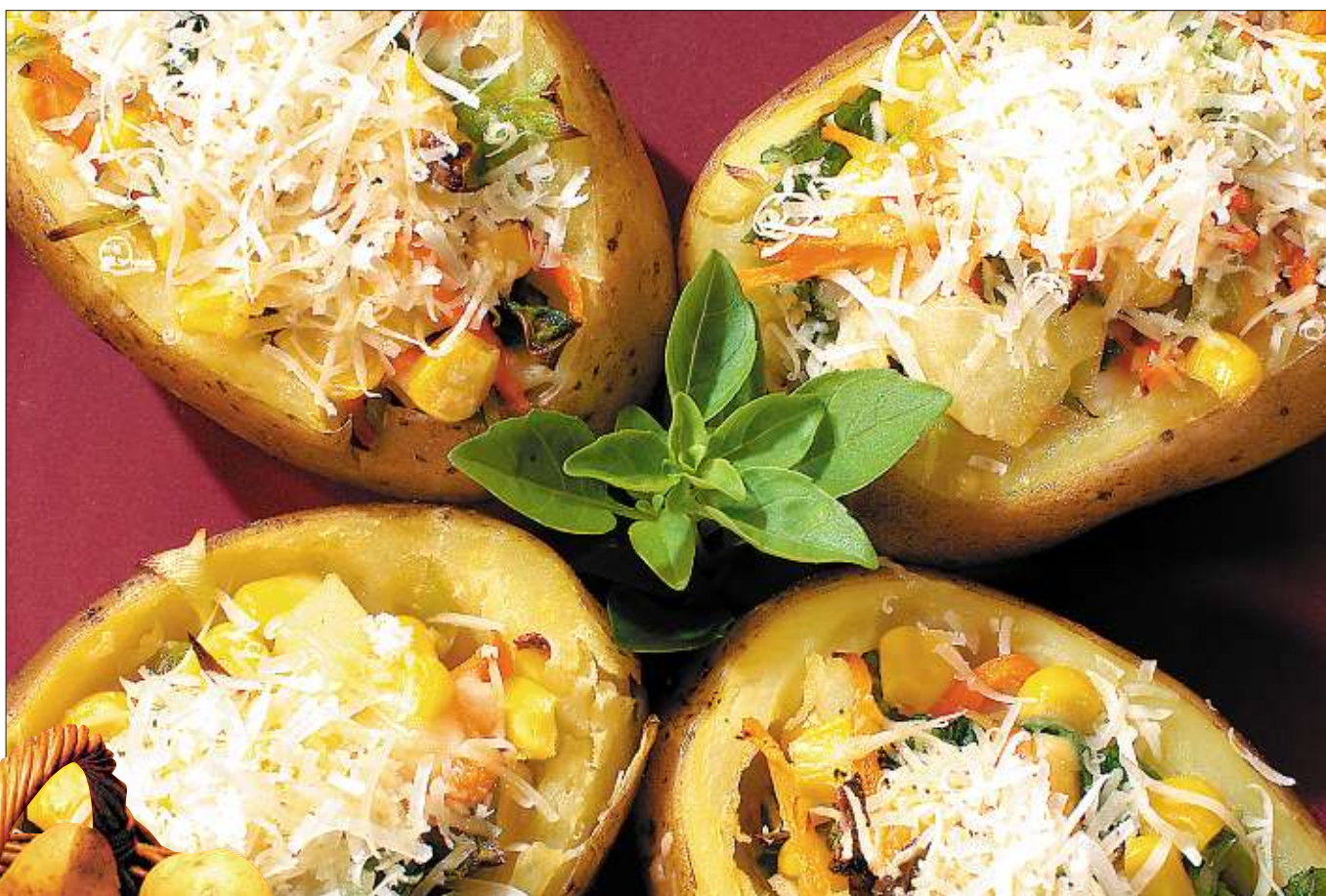
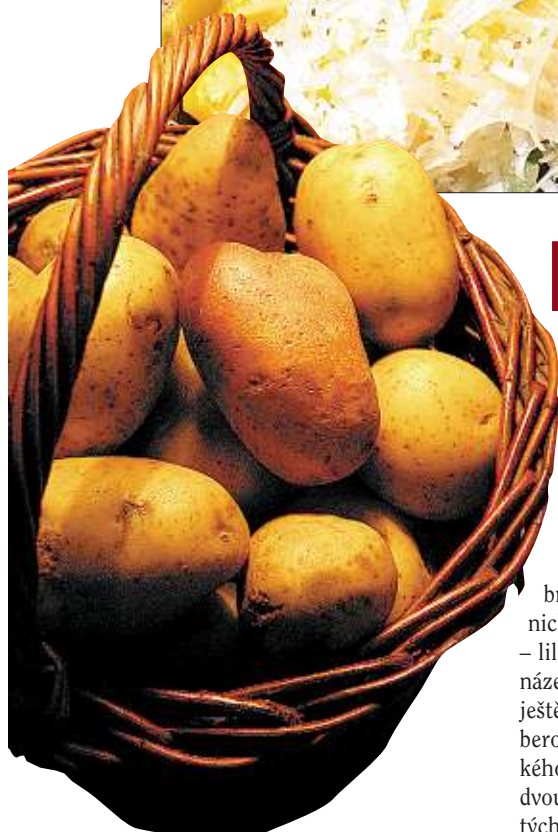

FOTO: JAROSLAV JIRICKA

Nenastal jenom čas vinobraní, ale také hlavní sklizně plodiny daleko prozaičtější – pozdnějších odrůd brambor. Povinné podzimní školní bramborové brigády se sice již nekonají, ale bez brambor si naši kuchyni dost dobře představit nedovedeme.

Všem známý obyčejný brambor se oficiálně botanicky nejmenuje příliš lákavě – lilek hlíznatý. Latinsky jeho název zní na první poslech ještě hrozivěji – *Solanum tuberosum*. Podle encyklopedického slovníku je to rostlina dvouděložná z čeledi lilkovitých, původem z Jižní Ameri-

ky. Stejně jako rajčata a lilek. Zemědělsky vzato patří brambory mezi okopaniny. Do Evropy byly dovezeny v druhé polovině 16. století a do Čech doputovaly až v polovině století osmnáctého. Až do konce 18. století se však pěstovaly především jako okrasná zájímavost v zámeckých parcích a botanických zahradách a tehdejší vědátři se domnívali, že jde o rostlinu jedlou, ba dokonce jedovatou. Evropané se je naučili jíst především díky hladu, který starý kontinent stíhal v důsledku válek a nepokojů provázejících 18. století. Dnes se pěstují právě pro oddenkové hlízy určené ke kuchyňskému

nebo průmyslovému zpracování. Obsahují mimo jiné také škrob a vitamín C.

Není brambor jako brambor

Jenom absolutní neznalec si může myslet, že všechny brambory jsou stejné. Díky šlechtitelskému úsilí bramborářských odborníků existují dnes na světě tisíce odrůd a ve všech významnějších produkčních zemích vznikají stále nové. U nás se koncentruje výzkum a šlechtění brambor především na Českomoravské vysočině, která je nejvýznamnější bramborářskou oblastí země. Díky tomu máme brambory velmi rané, rané, poloranné, polo-